

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZ. BIAŁORUSKIEGO W KL. IV-VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. Podstawa prawna opracowania przedmiotowego systemu oceniania z języka białoruskiego.

1. Wewnątrzszkolny System Oceniania (Statut Szkoły)

2. Cele edukacyjne:

Podstawa programowa zakłada, że celem kształcenia ogólnego jest: - świadomość własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego:

- rozbudzanie zainteresowań utworami literackimi, kulturą duchową i materialną narodu białoruskiego oraz środowiska lokalnego;
- budowanie poczucia tożsamości narodowej;
- odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji;
- rozumienie przekazywanych treści podczas realizacji tematu;
- samodzielnie docieranie do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych;
- sprawnie posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- opanowanie języka ojczystego zapewniające sprawną komunikację językową w różnych sytuacjach poprzez mówienie, pisanie, czytanie;
- analiza i interpretacja tekstów kultury;
- wyszukiwanie, selekcjonowanie informacji z różnych źródeł;
- rozpoznawanie własnych potrzeb edukacyjnych;
- stwarzanie stałej motywacji do uczenia się;
- rozwijanie ciekawości, otwartości i poszanowania innych kultur;
- efektywne współdziałanie i praca w grupie.

3. Ogólne cele kształcenia.

I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.

1. Znajomość podstawowych utworów literackich i innych tekstów kultury ważnych dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej.
2. Znajomość podstawowych faktów z historii narodowej lub etnicznej.
3. Znajomość elementów kultury narodowej lub etnicznej np. symbole, legendy, baśnie.
4. Znajomość podstawowych faktów z życia społeczności lokalnej.

II. Kształcenie językowe.

1. Rozumienie wartości języka ojczystego oraz jego funkcji w budowaniu wspólnoty rodzinnej, narodowej i kulturowej.
2. Kształtowanie odpowiedzialności za własne użytkowanie języka.
3. Poznawanie podstawowych pojęć służących do opisywania języka jako narzędzia komunikacji.
4. Kształtowanie umiejętności porozumiewania się (słuchania, mówienia, czytania i pisanie) w sytuacjach prywatnych i publicznych.

5. Kształcenie umiejętności poprawnego mówienia i pisania zgodnego z zasadami poprawności językowej.

III. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Rozwijanie umiejętności interpretacji utworów literackich i innych tekstów kultury.
2. Rozwijanie umiejętności analizy wybranych utworów literackich z wykorzystaniem właściwej terminologii.
3. Rozwijanie zdolności rozumienia wartości o charakterze narodowym i uniwersalnym.
4. Rozwijanie potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych.

IV. Tworzenie wypowiedzi.

1. Rozwijanie umiejętności w wypowiedzianiu się w różnych formach.
2. Kształcenie umiejętności wygłaszania, recytacji i interpretacji głosowej tekstu.
3. Doskonalenie dykcji i operowanie głosem.
4. Poznanie podstawowych zasad retoryki w szczególności argumentowania.
5. Rozwijanie umiejętności tworzenia wypowiedzi pisemnych.
6. Wyrażanie własnych poglądów i opinii.
7. Tworzenie wypowiedzi pisemnych z uwzględnieniem estetyki tekstu i zasad jego organizacji.

4. Ocenie i kontroli podlegają:

1. Prace pisemne:
  - notatka,
  - opis,
  - streszczenie,
  - opowiadanie,
  - wypracowanie,
  - odpowiedzi na pytania,
  - wykonanie wskazanych ćwiczeń.
2. Dyktanda (okazjonalnie).
3. Czytanie:
  - z przygotowaniem,
  - bez przygotowania,
  - z podziałem na role.
4. Recytacja wierszy.
5. Praca domowa.
6. Prowadzenie zeszytu.
7. Aktywność na lekcji.
8. Udział w konkursach, uroczystościach szkolnych i pozaszkolnych.

9. Kartkówki.
10. Sprawdziany powtórzeniowe obejmujące gramatykę i literaturę (2 w ciągu roku).
11. Prace dodatkowe np. prezentacja multimedialna, wykonanie albumu, pracy plastycznej, plakatu, zdjęcia.
12. Aktywność na rzecz rozwoju kultury białoruskiej w środowisku lokalnym, np. udział w przedsięwzięciach organizowanych przez inne instytucje.
13. Realizacja projektów.

4. Sposoby oceniania:

1. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego zapoznaje uczniów z PSO.
2. Osiągnięcia edukacyjne uczniów sprawdzane są na bieżąco poprzez obserwację, rozmowę, analizę (ocena), dyktando, sprawdziany.
3. Oceny z ustnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności, nauczyciel uzasadnia ustnie w obecności klasy.
4. Wszystkie oceny z prac klasowych, podsumowujących dany dział, partie materiału. uzasadniamy pisemnie z informacją zwrotną zawierającą: wyszczególnienie i docenienie dobrych elementów pracy ucznia, odnotowanie tego, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy ze strony ucznia, przekazanie uczniowi wskazówek w jaki sposób powinien poprawić pracę i jak dalej pracować. W ciągu semestru przewiduje się jeden sprawdzian powtórzeniowy zapowiedziany uczniom na tydzień przed planowanym terminem.
5. Uczeń z opinią z poradni psychologiczno-pedagogicznej dotyczącej specyficznych trudności w uczeniu się, pisze prace klasowe, kartkówki i prace domowe dostosowane do swoich potrzeb i możliwości, oceniany jest zgodnie z wkładem pracy i wysiłkiem proporcjonalnym, do swoich możliwości.
6. Ocena jest jawna i uzupełniona komentarzem słownym motywującym ucznia do lepszej pracy.
7. Wyniki notowane są w e-dzienniku.
8. Przy wystawianiu ocen cząstkowych, śródrocznych i końcowo rocznych brane są pod uwagę osiągnięcia ucznia, jego postępy, wkład pracy, aktywność, możliwości, opanowanie nowych umiejętności.

5. Kryteria oceny w skali od 1 do 6:

1. Prace pisemne

Przy ocenie prac typu otwartego uwzględnia się następujące kryteria:

- treść,
- bogactwo leksyki, - poprawność gramatyczną, - poprawność zapisu (ortografię),
- estetykę pracy.

2. Dyktando.

Uczeń ma prawo poprawić ocenę z dyktanda w uzgodnionym z nauczycielem terminie, w wypadku poprawienia do dziennika wstawia się tylko ocenę z poprawy.

3. Czytanie tekstów literackich

Przy ocenie brane są następujące kryteria:

- poprawność i płynność czytania tekstów,
- przestrzeganie interpunkcji,
- zachowanie właściwej intonacji.

4. Wypowiedzi ustne

Przy ocenie uwzględnia się :

- płynność wypowiedzi,
- poprawność wymowy (intonację, akcentuację),
- zasób słownictwa.

5. Praca domowa

- praca domowa jest sprawdzana na bieżąco,
- uczeń ma prawo zgłosić brak pracy domowej, za co otrzymuje minus, za 3 minusy - ocena niedostateczna.

6. Prowadzenie zeszytu

Przy ocenie uwzględnia się:

- estetykę prowadzenia zeszytu,
- posiadanie wszystkich tematów
- uczeń ma prawo zgłosić brak zeszytu, za co otrzymuje minus, 3 minusy - ocena niedostateczna.

7. Udział w konkursach recytatorskim, przedmiotowym, gawędziarskim.

- za każdy udział w konkursie na szczeblu szkolnym, rejonowym i wyżej uczeń otrzymuje ocenę celującą,
- za aktywną działalność na rzecz rozwoju kultury białoruskiej poprzez promocję szkoły środowisku lokalnym. Uczeń otrzymuje ocenę celującą.

8. Sprawdziany.

Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów stosuje się następujące zasady procentowego przeliczania punktów na ocenę:

	Stopień	Punkty
--	---------	--------

6	celujący	100-95%
5	bardzo dobry	94-85%
4	dobry	84-70%
3	dostateczny	69-50%
2	dopuszczający	49-30%
1	niedostateczny	29-0%

Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów mających obniżone kryteria oceniania stosuje się następujące zasady procentowego przeliczania punktów na ocenę:

- 1) do 19% możliwych do uzyskania punktów - niedostateczny;
- 2) 20% - 39% - dopuszczający;
- 3) 40% - 54% - dostateczny;
- 4) 55% - 70% - dobry;
- 5) 71% - 89% - bardzo dobry;
- 6) 90% - 100% - celujący.

9. Prace dodatkowe.

- wykonanie albumu, pracy plastycznej, przygotowanie prezentacji multimedialnej, wykonanie folderu.
- napisanie pracy o obrzędach, tradycjach, zwyczajach swojej miejscowości.

10. Praca w grupach i parach.

Przy ocenach cząstkowych mogą występować plusy i minusy w celu dokładniejszego oceniania poziomu pracy ucznia.

6. Procedura poprawiania ocen

1. Uczeń ma prawo i możliwość poprawienia stopnia na wyższy, po uprzednim poinformowaniu nauczyciela.
2. Formę poprawy oceny i termin ustala nauczyciel wspólnie z uczniem.
3. W przypadku pozytywnego zaliczenia wyznaczonych do opanowania treści programowych, nauczyciel podwyższa stopień.
4. W przypadku, gdy uczeń nie opanował określonej przez nauczyciela partii materiału, ocena nie ulega zmianie.
5. Uczeń ma prawo poprawić sprawdzian w ciągu dwóch tygodni od dnia wpisania oceny do e-dziennika. Jeśli nie pojawi się w umówionym terminie na poprawie bez usprawiedliwienia traci możliwość poprawy.
6. Uczeń, który chce uzyskać ocenę wyższą na koniec semestru, wykonuje dodatkową pracę z wykorzystaniem współczesnych środków informacyjnych.

7. Sposoby informowania uczniów i rodziców :

1. Każda ocena z ustnych form sprawdzania umiejętności lub wiadomości ucznia podlega wpisaniu do dziennika elektronicznego bezpośrednio po jej ustaleniu i ustnym poinformowaniu ucznia o jej skali. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne i inne formy pisemnego sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów przedstawiane są do wglądu uczniom na zajęciach dydaktycznych.
2. Rodzice mają możliwość wglądu w pisemne prace swoich dzieci: na zebraniach rodziców; w czasie konsultacji w wyznaczonych godzinach i dniach tygodnia. Na życzenie, rodzic może otrzymać kserokopię sprawdzonej i ocenionej pracy pisemnej swojego dziecka.

8. Wymagania na poszczególne stopnie:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem,
- samodzielnie zdobywa wiadomości,
- słucha i rozumie opowiadane, czytane i zasłyszane w mediach teksty,
- biegle czyta tekst bez przygotowania, - formułuje wielozdaniowe wypowiedzi,
- pisze bezbłędnie z zachowaniem wszystkich zasad struktur gramatycznych,
- samodzielnie układa opowiadania, opisy, pisze wypracowanie dokonując własnej interpretacji,
- wzbogaca wiedzę przez czytanie artykułów z „Niwy”,
- korzysta ze współczesnej technologii informacyjnej przy wykonaniu albumu, prezentacji, - tworzy projekty,

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- prawidłowo odpowiada na zadawane przez nauczyciela pytania,
- samodzielnie czyta i rozumie przeczytaną treść, potrafi wymienić bohaterów i wyodrębnić ważne wydarzenia, - wyszukuje odpowiednie fragmenty,
- recytuje z pamięci wiersze i krótkie fragmenty prozy,
- potrafi napisać dyktando z małą ilością błędów,
- prawidłowo używa rzeczowników w połączeniu z przymiotnikami, czasownikami i liczebnikami,
- wykazuje aktywną postawę w czasie lekcji,
- robi tłumaczenia z białoruskiego języka na polski i na odwrót.

Ocenę dobłą otrzymuje uczeń, który:

- rozumie czytane teksty,
- potrafi krótko opowiedzieć przeczytaną treść,
- używa znanej leksyki,
- w wypowiedziach ustnych dopuszczane są błędy,
- potrafi wyrecytować 1-2 krótkie wiersze,
- potrafi ułożyć dialog wg wzoru,
- potrafi napisać ze słuchu kilka zdań zawierającą znaną leksykę,
- jest dość aktywny na lekcji,

- potrafi wymienić rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, liczebniki, i zaimkami w języku białoruskim,
- zna nazwy miesięcy,
- potrafi uzupełnić wyrazy o brakujące litery „б” lub „ў”.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- rozumie polecenia nauczyciela, ale może potrzebować ich powtórzenia,
- udziela prostej wypowiedzi na określony temat,
- czyta powoli, popełniając przy tym błędy,
- potrafi napisać kilka zdań ze słuchu, lecz zdarzają się błędy wynikające ze interferencji między językiem białoruskim, a językiem polskim, - przejawia mniejsze zainteresowanie przedmiotem.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje braki w opanowaniu podstawy programowej,
- rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności,
- od ucznia wymagana jest wiedza niezbędna,
- konieczna z punktu widzenia realizacji programu nauczania,
- czyta wolno, momentami sylabizuje, przekręca i powtarza przeczytane wyrazy,
- popełnia błędy ortograficzne.

Nie przewiduję oceny niedostatecznej dla ucznia uczęszczającego na lekcje języka białoruskiego.

9. Ocenianie osiągnięć uczniów z „Własnej historii i kultury mniejszości białoruskiej”

Ocena z przedmiotu jest stosowana na ogólnie przyjętych zasadach, tzn. jest zgodna z ustaleniami WSO jak i przedmiotowym systemem oceniania z języka białoruskiego. Sprawdzanie osiągnięć ucznia powinno odbywać się systematycznie i w zaplanowany sposób, ponieważ nadrzędnym zadaniem przedmiotu jest zapoznanie się z własną historią i bogactwem kulturowym Hajnowszczyzny, zatem metody sprawdzania wiedzy i umiejętności w tym zakresie mogą być znacząco różne od monitorowania umiejętności językowych. Ocenianiu podlegają wszelkie formy aktywności uczniów, ich zaangażowanie w życie społeczne, włączanie się w organizację ciekawych przedsięwzięć edukacyjnych i kulturowych, udział w warsztatach regionalnych, wykonywanie plakatów, samodzielne zdobywanie informacji.

Opracowała
Maria Kruk